

Lo Somatenent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV

Reus Dijous 16 de Febrer de 1899

AVISOS

Núm. 3.822

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 1.
En provincias trimestre. 3.
Extranjer y Ultramar. 5.
Anúncis, a preus convencionals.

Administració y Redacció

(PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals
librerías d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

Farmacia Serra

12 ANYS

XAROP SERRA

Oberta tota la nit

Secció doctrinal

Castelar a la finestra

Tinch pera mí que es «El Regional» lo periódich de criteri més independent y ample, en lo de respectar totas las ideas y teorías polítiques, y perque ho crech, vinch aquí ab mas opinions que no tenen altre mérit que 'l d'esser sinceras y desinteressadas.

No pretench res dels Srs. Silvela y Polavieja, y perque no ho pretench, y perque no vull que aquesta ma afirmació se cregui baix ma paraula, guardo mon nom y firma deixantlas en l' incognit.

Lo que vaig a dir podrà estar millor ó pitjor dit y ser més ó menos interessant; lo indiscutible, es que a ningú importa qui ho diu.

Fa pochos anys lo dibuixant d'un ingenios setmanari satírich pintava al Sr. Castelar guaytant en una finestra a intervinent, li importessin ó no, en quants successos en lo carrer succehian.

De més llunyana fetes se aquella semblansa que del gran orador republicà feu un polítich tan inquiet com afortunat en la esgrima del vocable.

Deyá del Sr. Castelar, que es un prurit de ser en tot arren lo primer, en los batejos voldria ser lo neófit, en las bodas la navia y en los enterros lo mort.

Polítich y dibuixant coneixen bé y retratan millor al que fou tribuno de la democracia. Lo Sr. Castelar a la continua s' abroga 'l pàper de certá pobre que recorria las carrers de Sevilla essent beta y escarni dels pillets y noys mal educats, y quan aquestos, en sa versatilitat infantil, la oblidavan y la deixavan tranquilla, era ella la que 'ls induhia a novas malifetas dihentlos:

— ¡Chiquillos! ¿Que no me decís ná?

Tot en lo mon passa com passaren los temps del Sr. Castelar y s' acabaren sa elocuencia y sas dots físicas, d' orador de las multitudes.

Pero 'l Sr. Castelar no s' resigna fàcilment.

La guerra ab sas desdixas, la pau ab las torpes maniobras del Govern, las dissidencias de liberals y gamacistas, las componendas d' uns y altres, la concentració democrática en projecte, la reorganización del partit conservador, lo recusit dels elements neutres que han aplaudit y secundat la actitud del general Polavieja; tot aixó ha ocorregut, sens comptar pera res ab lo Sr. Castelar, y lo que es més, sense que ni fins aquells que un dia s' entusiasman ab los floreigs retóricos de sa paraula, l' hagin trobat en falta.

La cosa no podia continuar. No podia Castelar seguir oblidat y a refrescar las memorias se n' aná don Emili a «El Liberal» pera censurar los programas de Silvela y Polavieja.

Segons los republicans, que, quan los hi convé alaban a Castelar y quan no 'ls hi fa 'l joc lo tracten despreciativament, l' article del expresident de la república ha ferit de mort al partit conservador y als amichs d' en Polavieja.

Aixís devia haver succehit.

Perque l' article es la pura anarquia en llógica, en historia y en altres menesters, que deuen atendre's també fins fent articles de mortífera oposició.

No sé jo que 'l Sr. Silvela pensí en ultramontanism que axacan com a defecte, ni 'l regionalisme que li atribueixen casi com a plaga; lo primer, en tot cas,

de continuadas curacions y d' una acceptació general, son los millors probas pera demostrar que

es lo millor remey pera combatir per crónica y rebelde, que sia tota classe de

seria resucitar las puras prácticas del partit conservador, adulteradas y corrompidas; com lo segon, significa una orientació de frente vera aspiracions cada dia més significadas y precisas.

Hi ha que viure en la realitat y ella nos diu que concueusas diverses, han fet que no pugni servir la mateixa pauta administrativa pera totas las regions d' Espanya. Quin inconvenient hi ha donchs en concedir determinats privilegis a Catalunya y a las Vascondas, no Vasconia com lo Sr. Castelar diu ab un culte risme cursi, propi d' escarcejos que meliflucos en la «Revue Bleue», per exemple?

Los excessos de la reacció relligiosa hanran ocasionat tot lo que 'l Sr. Castelar vulgui, perque ningú desconeix quan gran es una potencia imaginativa, que li permet presentar los fets histórichs a través de prismas ben diferents; pero aqueixos jochs malebars ab la Historia no conseguixen convencens als que vells també com lo tribuno republicà, sabém apreciar lo valor dels moments y dels aconteixements.

Donat en la realitat que tots los manuals del art de governar de Ollendorf y tota la política de Frederich lo Gran, son inútils si las circunstancias no li son adecuadas.

No sé si Silvela creu que a Espanya predomina, en los actuals temps, l' esperit de reacció sobre l' democràtic, pero si ho creu está en lo ferm y hi ha causas ben definidas que justifican aixó que 'ls demócratas estimaran un pas enrerá.

Es evident de tota evidencia, que ni a Europa ni a América, hi ha poble que hagi lluytat més que Espanya per l' ideal democràtic; mitj sigle, cincuenta anys, en lo periódich, en lo club, en la assemblea, en los carrers, en los camps y en las barricadas, s' ha parlat molt de libertats y de drets, s' ha vessat molta sanch y quan lo poble que pensava haver treballat per alguna conquista tangible, se troba ab que treballá pera enlayrar als que li predicaren, y ab que aquestos burlan sos sentiments y s' esforsan en fer lo contrari de quant un dia defensaren; lo Sr. Sagasta n' es un exemple elocuentíssim.

Y jes clar! enganyat lo poble per aquestas ensenyansas, se riu ara de demócratas y democracias, que si s' trenhen a colació es pera atropellarlas aquells mateixos que las enlayraren.

Que té, donchs, d' extrany que 'l Sr. Silvela—com lo Sr. Castelar diu—fulminés anatema contra 'l Jurat, institució mal plantejada a Espanya y pitjor dirigida per falta de costumes polítiques en nostre poble y que, si pera algo serveix, es pera deixar en la impunitat los crims més calificats y horrendos?

Puig a tenor del Jurat, funcionen a Espanya altras de las anomenadas conquistas de la democracia, com lo sufragi universal.

Pero no hi hagi por que la negació d' aquestas conquistas portin, com lo Sr. Castelar tem, sintomas revolucionaris; ja d' aqueixas ne sab lo poble lo suficient, com aab lo que pot esperar dels revolucionaris de

«peluca rubia y trensa gris.»

Ser conservador pera 'l senyor Castelar, es, per las trassas, petrificarse en una manera y no sortir d' ella, pesi a cambis d' homes, d' epocas y de circunstancias.

Pera l' orador republicà lo peccat capital del senyor Silvela es viurer ab lo medi y atemperar sos ideals a las fluctuacions de la política actual.

La que paga més

contribució de la provincia.

Si aixó es peccat, mejor ho cometeren en época mes tranquilla Cánovas y Sagasta quant en torn pacífich disfrutavan las dulzuras del poder. Lo gran amich de Sagasta, l' home ilustre rendit al plom homicida en Santa Agueda, no s' reparava a cap género de consideracions ni a cap classe de respectes d' escola.

Las banderas y los programas de lo que ellavors s' anomenavan los dos grans partits liberal y conservador, no eran altre cosa que una serie de concessions progressivas.

En la possessió del poder cualsevol dels dos grans partits, de la bandera d' un prenia l' altre cualsevol punt de son programe engrandintlo més y més.

Parlar de certa classe de reformas administrativas a Cuba y Puerto Rico, fa vuyt anys hauria bogeria insigne, y no obstant, aqueixas reformas, encara mes amplias y liberals las portá anys després Cánovas a la «Gaceta», obligant al quefe liberal pera no quedar-se enra a concedir una autonomia absoluta.

Se m' dirá que la forsa de las circunstancias fou lo motor impulsiu dels actes de Cánovas y de Sagasta y ció pera 'ls que vulguin que Silvela conservador, fassi política a gust de Castelar republicà.

De qui pera poser patent sa manera de rahonar en aquest mateix postulat, basta dir que califica de regressió al passat lo criteri expansiu del senyor Silvela rebent baix sas banderas a tots los que, sia qual fos sa procedencia, acatan la menarquia regnant.

Lo Sr. Castelar que ha embellit y segurament inspirat, sa oratoria elocuent de tribu democrata, llegint los salmos del gran profeta, en voluminós devocionari, de genolls baix las naus de la basilica sevillana, comenta ab humorisme de circunstancias que 'l general Polavieja, qual altre cavaller andant, vetllará son programa en la basilica del Pilar, y a voltas de ocitarnos, com en altres cent articles, la Ravenna de Teodórico, compara, ab deplorable acert, la jornada de Boalanger, aventurer explotador de la novelaria parisién a Fransa, ab l' intent nobilíssim d' un soldat ilustre que devant la catástrofe próxima de la patria, porta son es-

fors personal pera evitarla,

Jo no sé—com diu Castelar—per que associació d' idees quant parla de Cascajares se recorda de Polavieja y quant d' aquest se li vé a la memoria lo principi de l' iglesia.

Pero tampoch jo m' explico satisfactoriament, y m' ocorre, per que fenómeno psíquich me succeheix pensar en un Cardenal Cisneros que parlés als polítichs nostres, eterns pera 'l mal, ab la rahó de la boca dels canons.

Ais tals polítichs, com al senyor Castelar a pesar de sa excelsa fantasia, sols se 'ls ocorre pensar, quant de programas de govern se tracta, quins han de ser los quefes y quins los subalterns; las rodas grans y petites del baciquisme militant, perque imaginar que pugni ésser pensament d' algú, treballar per lo país, sens preparar avans la serie d' engranatjes en que hagi d' enganxarse 'l ciutadà y deixar alla en las alturas al-

go de sa essencia, se té per somni ó per bojeria.

Com així mateix es deliri pera 'l senyor Castelar, cual democracia, segons las senyas, ho es en tot menos en ser progressiva, (precisament son caracter califica-tiu), que 'l partit conservador sia jove y reconeix y visca l' existencia dels moderns temps, donant vida, en son dia, a organismes nons, que no desapareixerán

com desapareixen en los organismes primitius, per la segmentació, los sers inicials.

Pera acabar, al senyor Castelar pot aplicarse, com a tants altres explotadors de la paraula, la frase de Gambetta.

Y'l senyor Castelar, pot aixís, quedar satisfet.

VERÍDICUS.

Un naufragi

A mon amic lo catalanista Francisco X. Gambús.

Per fi, lo vuit de Desembre, atravesant l' Estret de Gibraltar entravam victoriosos al Mediterrà; havíam de desembarcar a Tarragona y per lo tant l' hora s' acostava. Portavam ja vint dies de viatge d' una mar deliciosa puig havia regnat la més completa calma. De moment en moment s' atansava la felís y desitjada hora d' abraçar a nostres pares, a nostres aymadas (los que n' teníam) y a nostres amichs, parents y demés.

Jo feya tres anys que m' havia separat de ma aymada; tres anys sense veurerla; tres anys passats en la guerra. ¡Cuants pensaments! ¡Cuants records! ¡Cuants coses tenia per contarli! A n' ella li passaria lo mateix, puig era una nena jove de molt bons sentiments, pura y no havia encar llatzerat son cor lo desengany. Era del tot impossible que aquella nina m' hagués perdut la fidelitat. ¡Oh! ¡cuants sospirs! y ¡cuántas llágrimas havia derramat! y ¡cuántas vegadas havia batagat mon cor al recordarla.

Aquell dia semblava presentarse ab bona estrella. Regnaba un sol tropical que nostres ulls ab pena podían resistir.

La mar seguía ab calma. Més, la bonansa no es duradera; y aixís fou ¡oh! sort avara.

Prompte un nuvolot negre se va estendre d' Orient a Occident fins arribar a tapar al igual que negre manta, la claror del sol; un vent de nord a sud lo va succehir y a las pocas horas lo mon no semblava tal mon per nosaltres; havia cambiat completament d' aspecte. Las onadas nos conquistavan pam a pam lo reduhit terreno (gracias al sentit figurat) y s' apoderavan tan de nostra nau que ja no teníam punt ni

La situació era altament crítica y era precis preveureho; lo naufragi s' acostava per moments; los pasatgers agenollats ab la vista al cel imploravam la salvació. En los mariners regnava lo desconcert més gran; las maniobras semblavan exprofessas pera empenyer l' embarcasió a fons; lo capitá ab un arma a las mans lliensava expressions al aire.

Per últim vareig lliensar una mirada a fora y ab un crit de ¡Terra! vaig fer tremolar a tots los tripulants; y efectivament se distingía la costa. Empeyants per l' onada decisiva, la varem poguer distingir ab més claretat. Allavors va ser cuan me vaig donar compte d' una silueta de dona que agenollada y ab los brazos estesos, també imploraba socors.

Pero, ja no quedava més que un grá d' arena en lo rellojete de la vida y aquella onada decisiva reforçada per un altre, enterrá per sempre nostre nau en las fondas entranyas d' aquella sublim potencia. Un rayl lliensat per tots los presents y un disparo d' arma del capitá coroná l' obra fatal.

La lluyta fou gran per part dels passatgers, que apesar d' aixó la major part sucumbiren; jo no sé si la silueta de la costa em va donar forsas; més jo crech que sí, puig ab la gran lluyta que vaig desplegar, conseguí ser lo primer d' arribarhi. Y casi m' hauria valgut més no arribarhi; puig aquella silueta havia desaparecut. Era una nina bella, encisadora, encarque en son rostre 's retratava un sofriment gran. La vaig arrencar d' allí, que las ayguas ja besavan sos peus y estavan prontas a tragarla y portantla al brassat, me vaig encaminar al meu poble natal, que era l' més immediat. Ja prop d' ell estava cuan ab veu compassiva vaig sentir ¡Matilde, mortal!...

Mon cor va ser traspassat per eixas paraulas y m' vaig desmayar tan profundament que avuy encare dono gracias al Criador per haverne sortit. ¡¡Era m' aymada, la que havia deixat feya tres anys; la que tan embargava desde molt temps mon cor!!!

Ha passat molt temps; ja conto vuitante dos Abrils, y apesar d' aixó encare m' conservo fadri y crech conservarmhi fins que arribi aquella terrible hora que per tots ha de venir y que jo ja m' imagino aprop.

MIQUEL BARBERÁ BALDRICH.

Salvatjes

Lo día 11 enterraren a Lilla un pobre nen, cual cadavre se trobá en un externat dels Germans de la doctrina cristiana. Un d' aquets germans fou agafat com pressunto autor del assassinat. Naturalment, las fallas radicals, reconciliadas momentaneamente explotan aquesta desgracia, aquest crim, ab tanta inteligencia casi y equitat, que la turba del poble va anar a trencar los vidres dels Dominicans pera fer manifestacions contra 'ls germans, y xiula als capellans de l' enterro ó encara *conspue* (escarneix) a un diari local, la *croix du nord*.

Naturalment, també, los socialistas de la Cambra aprofitan la circumstancia pera basarhi un projecte de ley prohibint l' ensenyansa a to'a persona que hagi fet vot de castetat. Aquestos radicals no están obligats a saber que 'ls vots religiosos no poden crear cap indignitat perque no crean cap privilegi y perque no son regoneguts per l' Estat.

Es difícil deixar passar aquesta nova prova de la gran imbecilitat de las masses sigui la que sigui la impulsió a que obeeixin.

La porció de la rassa humana que habita París y Lille es desde dinou sigles sotmesa a la influencia benefactora del cristianisme. Avans possehia ja rudiments de civilisació, que la distingían del salvatge pur, tal cual ha sigut descubrir, per exemple, en l' arxipiélach dels Caribes. Ja no era antropófaga. Ja tenia lleys, costums, vestits y joyells. Donchs-bè, aquesta civilisació y aquest cristianisme han penetrat tan poch aquesta rassa, que cuan ella reprén la forma de remat, cuan ella retorna a esser *massa*, desco-neix las responsabilitats individuals; aquesta massa no persegueix més que las responsabilitats colectivas, lo cual constituheix lo síntoma d' un estat anterior a la civilisació y a la idea de justicia distributiva, que n' ha sigut la base.

Es segur que la gent de Lilla que cridan «A bas les celotins!» perque volen protestar contra 'l crim d' un individu perteneixent a una congregació, no son gayre més salvatjes ni més bestias que la gent de París que crida «A bas les juifs!» a fi de marcar l' horror contra un condemnat per crim de traició.

Si 'ls crims individuals fossin prou pera deshonorar la rassa, quedaria intacte aquí baix. Una de las desgracias del periodo que atravesém y un dels crims de la gent que influheixen ab un títol cualsevulga sobre 'l pensament francès ha sigut la cultura d' aquestos instints anti-socials que l' home modern guarda a ran de la pell com eritatje de son antepassat lo canibal.

Es necessari a tot preu escombrar aquesta erupció de salvatjeria ó desapareixer del mitj de las nacions civilizadas y reentrar en las covas, de las quals, alguns entre nosaltres semblan anyorar.

J. CORNÉLY.

(Del «Figaro», 12 Febrer.)

CRÓNICA

Observacions Meteorológicas

del día 15 de Febrer de 1899

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Horas d'observació	Barómetro aneroide	Grav d'humiditat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Observ. particular
9 m.	755	85		2.3	Ras	
3 t.	755	80				

Horas d'observació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS	
	Máxima	Minim.	Ter. tip.	direcci.	classe	can.
9 m.	Sol. 25	8	13	E.	Cumul.	0.4
3 t.	Sombra 17		15	E.		0.4

Varis socis de la societat «El Alba», considerant equivocot le fallo del jurat en lo ball de disfressas extraordinari celebrat lo passat dissapte, obsequiaren a la senyoreta Carme Cornadó, que fou qui vestía 'l traje de *cigarro puro* en dit ball, ab un bonich rellojete, creyent que es ella qui ab justicia 's mereixia 'l primer premi ó al menos lo segon; y no 'l tercer com se li adjudicá y que ella refusá.

Dita ofrena fou entregada en mitj de calurosos aplausos a la senyoreta Cornadó, que vestía un elegant traje, en un dels intermedis del ball celebrat en la mentada societat l' últim dimars.

Per no haverse reunit suicient número de senyors regidors, shir al vespre no va poguer celebrar sessió de primera convocatoria nostre Excm. Ajuntament.

Lo Colegi de Corredors de Comers d' aquesta plassa he quedat instalat en una de las dependencias de la Cambra de Comers d' aquesta ciutat, componet la junta directiva: D. Joan Vallés Sureda, Síndich President; D. Joan Llauredó Prats, Tesorer; D. Francisco Prius Demestre, Secretari.

Hem rebut un exemplar elegantment editat de la «Obra del Excursionisme», discurs presidencial de nostre company de causa en Joaquim Cabot y Rovira llegit en lo «Centre Excursionista de Catalunya» en la sessió inaugural del curs actual.

Agrahim l' envió.

Ahir recorregué 'ls carrers de nostra ciutat, com teníam anunciat, la estudiantina del café de la senyora viuda de J. Ramón, cantant devant de las societats y casas capitulars, donant l' últim adieu al carnaval.

Nos escriuhen d' Arbeca que 'l passat diumenge's comensaren los treballs preliminars pera construhir lo tros de carretera projectada que va d' aquella vila a la estació de la Floresta, baix la direcció del enginyer lleydatá Sr. Lamolla, en combinació ab la companyia «Canal d' Urgell», millora que sens dubte reportará mombrósos beneficis no solzament a Arbeca sino a tots los pobles vehins. Felicitém el Ajuntament d' aquella vila y a la junta nombrada pera portar a cap dita millora, que no dubtem mereixerá la aprobació de tots los habitants dels encontorns d' Arbeca.

Hem rebut lo número 4 del «Boletin del Colegio de Internos del Instituto de Reus», lo que inserta escullits treballs.

Dihen de Lleyda que a Altar, poble d' aquella provincia, ocorregué lo dilluns passat una sensible desgracia. Un pagés, sense cap precaució, va baixar a un cup en busca de brisa, y quedá asfixiat. Al intentar prestarli auxili un de ses companys caygué també, y lo mateix hauria succehit a un tercer a no ser per altres que arribaren a temps a sostenirlo. A pesar dels treballs que 's feren no pogué salvarse al primer individu que baixá al cup, encara que sí al segon, a costa de grans esforços.

Lo día 26 celebrará sa festa inaugural la Agrupació Galanista de Vilassar de Mar.

La Inspecció general de primera ensenyansa ha enviat a la direcció general las nóminas de las dietas dels inspectors de las provincias de Tarragona y Balears.

S' ha ensajat ab molt bon éxit la iluminació eléctrica en alguns dels cotxes dels trens de la línea de Barcelona a Fransa.

Llegim en «La Renaixensa» de Barcelona: «Es molt d' aplaudir la idea que 'l Director del patriótic Col·legi de Sant Jordi, lo senyor Flos y Calcar, ha resolt portar a la práctica pera 'l millor aprofitament dels seus deixebles. A aquest objecte, los de la classe superior farán avuy dijous a la tarde sa primera sortida de carácter instructiu-recreatiu visitant las variadas coleccions del Centre excursionista de Catalunya, rebent en presencia dels objectes las explicacions necessarias del seu significat a fi d' inculcarlosi una verdadera afició a las cosas de nostra patria inclinantlos de passada al estudi ó investigació dels coneixements geográfichs histórichs, tot lo qual, fet en sa propia llengua, per forsa ha de ser d' innegables resultats en contra de la rutina ignominiosa que impera avuy dia.»

¡Oh, la marina espanyola!
La «Correspondencia Militar», de Madrid, diu que a Espanya han quedat cinch barcos de guerra y 142 generals de marina!
28 generals y 40 céntims de general per barco.
¡Quin goig que farían!
¡Es possible que hi hagi país més desballestat que Espanya?

Los industrials de Barcelona en número de 700 que 's dedican a la elaboració del ferro y del acer en sas diferentes ramificacions, han remés per mediació de la Lliga de Defensa industrial y Comercial una comunicació a la delegació dels fabricants de las indústias primeras materias d' Espanya, demanant que 's rebaxin los preus del ferro y del acer a fi de no veures precisats a tancar sos tallers y a deixar a la miseria a gran número de treballadors.

Nos escriuhen de Lleyda que 'l mercat de grans que 's va celebrar dilluns en aquella ciutat, al signal que l' anterior, va revestir escassa importancia, fentse

tranzaccions en petita escala als següents preus: Blat de secà, superior, de 18'50 à 19 pessetas la quarta de 73'36 litres; id. corrent, de 18 à 18'25; id. fluix, de 17 à 17'50; id. regadiu, de 17 a 17'50; ordi, de 6'50 à 7; blat de moro, de 10 à 10'25; fabons, de 11'25 à 11'75; fabas, de 11'25 à 11'75; fassols, de 22 à 26, y oli nou, de 9 à 9'75 pessetas la arroba.

Lo recaudat ahir en la Administració de Consums d'aquesta ciutat per diferents especies, puja á pessetas 631'00.

Carta de Cambrils

Amich Director:

Pocas son las cosas que per sa importancia venen succehint en aquesta vila, y en aixó es degut que no correspongui á sos prechs d'enviarli alguna correspondencia; més, com se vulla que ara valgui parlarne d'una, ho faig ab la present:

La circumstancia, de que nostra bonica població hagi sigut de las menos perjudicadas per la may prou malehida guerra, y per altra part la bona ventura de veremas que en la passada cullita tinguérem; ha motivat que 'l jovent s'animés a celebrar ab esplendíds las festas del Carnaval.

«La Ilustración» y la «Juventut Cambrilense», feya dias que s'preparavan pera demostrar qui més y millors parellas de danseras tindria, ó comparsas com aquí vulgarment se diu; y ab veritat que abdós se lluhiren.

Es la primera, la societat ehont hi figuran los primers propietaris, empró los hi falta jovent; aixís donchs sortiren pocas parellas de joves, elegants totas y moltas d'ellas vestides ab verdader gust, sobre tot las més que eran de petits noys y noyas fills de socis; tots los quals anavan acompanyats d'una música de Falset.

Las comparsas de la Juventut Cambrilense foren casi en número de cinquanta, y precedits per tres genets que á cavall portavan lo pendó de la associació, y acompanyats per la música de la població que tan acertadament dirigeix D. Joseph Pellejà; sortiren del magnífich café y teatro que té D. Agustí Nolla, verdader geni pera organisar diversions de tota classe y emprendedor tan en aquest concepte com en lo de negoci de compra y venta de fruits. Es home que tan entre 'ls joves com vells te la major simpatía y no es donchs extrany que lo per ell proposat dongui tant bons resultats, com es lo que tingueren sas comparsas. Bon gust en lo vestir dels joves y millor en las noyas, distingintisen alguns, que en balls de societat de població com Reus cap mai paper haguera fet y sí molt ben vista.

Tan l' una com l' altra comparsa recorregueren la població, tirant confits y caramelos los homes, y anant á ballar á las tres plassas que tenim.

Per aixó, no pará de tocar en lo balcó de Casa la Vila, la tradicional gralla y timbal y ballantse en la plassa lo «Ball de fora», aixó es lo públich tot desde la petita brivalla á las més granadas parellas; afortunadament s' acabat ja en dit ball, las tremendas barallas que comensant per tirar confits y acabant á cops de puny, tenian lloch cada any, entre 'ls mariners y 'ls de la vila: los ajuntaments han estat acertats en privar acte tan bárbaro.

Molta bulla, moltíssims forasters y molt ordre en tot, que es lo de desitjar.

Los balls en las societats molt concorreguts especialment lo de cal Nolla, que apesar de tenir la sala de més capacitat que hi ha en la població era imposible donarhi un pás, no comprenentse com podia ballarshi.

Avuy dimecres deu celebrarse l' enterro del Carnestoltes y en ell diu que s' llegirá lo testament que 'ns ha deixat aquest any. Veurém, à qui carregará de llegats y deixas...

Son effcm.

Un Cambrilench.

Secció oficial

Registre civil

del dia 14 de Febrer de 1899

Naixements

Manuel Abelló Pascual, de Pau y Josepha.—Pan Jori Freixa, de Pau y Josepha.—Dolors Banués Degá, de Joseph y i Teresa.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Cap.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Sant Honest.

Sant de demá.—Sant Rómul.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 11

De Eystad y Wenyemouth en 69 ds. corbeta russa Nikolai, de 444 ts., ab taulons, consignat als senyors viuda y nebot de P. Ferrer Mary.

Despatzadas

Cap.

Entradas del dia 12

De Barcelona en 7 hs. v. Santa Ana, de 189 toneladas, ab lastre, consignat á don Emili Borrás.

Despatzadas

Pera Cette v. Correo de Cartagena, ab efectes.

Pera Cette v. Santa Ana, ab vi.

Cambis corrents

en lo dia d'ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de Comers de la mateixa.

Londres à 90 dias fetxa.

» à 8 dias vista.

París à 8 dias »

Marsella à 8 dias »

VALORS LOCALS DINER PAPER OPER.

ACCIONS	Ptas.	Ptas.
Gas Reusense.		750
Industrial Farinera	500	
Banch de Reus de Descomptes y Prestams	475	500
Manufacturera de Algodón		100
Companya Reusense de Tranvias		
Companya Reusense de Tranvias privilegiadas de cinch per 100		200

Anuncis particulars

Correspondencia particular

de la casa PORTA.

Pera la venta de la tela EQUIS

E. T.—Mora la Novs. Molts gracias per sa propaganda en obsequi á ma X. Demá rebo una remesa y li enviaré las dos pessas.

P. M.—No li perméto me dongui tantas satisfaccions, donchs ja sabia jo que EQUIS me feya quedar be ab ma clientela.

En venda

Hi ha pera vendre en la Granadella un molí fariner de vapor en lo que poden instalarse otras industrias. Dirigirse á Ramon Gassó de la Granadella.

DIPOSIT DE FEMS

Existeix un ab grans existencias ahont se ven lo fem de classe superior á 13 pessetas los 100 paners. Dirigirse á la carretera de Salon devant la Estació Tranvia.

Pera 'ls soldats repatriats

Sorteig, que tindrà lloch lo dia 26 de Febrer prop vinent, de las dugas artísticas figuras de moviment que adornavan lo Ramillete del Gran Café d' Espanya, cedits per lo dueny de dit establiment.

Lo producte será aplicat á benefici dels soldats que tornan de Cuba y Filipinas, ferits ó malalts.

Preu del bitllet: 25 céntims de pesseta.—Se venen en la Redacció de Lo SOMATENT.

OBRA NOVA

Fills ilustres de Reus

PER

Francisco Gras y Elias

3 pessetas exemplar.—Se ven en aquesta impremta.

ESCORIAS THOMAS.—Végis l' anunci de la quarta plana. Dirigirse á casa Gambús, carrer de Vila Bou) 12.

TELEGRAMAS

Madrid 15.

En la primera sessió que celebri la Alta Cambra presentarà la renuncia del càrrech de vicepresident del Senat lo Sr. Torres Villanueva.

La circumstancia d' esser aquest gamacista fa que la noticia sigui molt comentada entre 'ls ministerials.

—L' exministre d' Ultramar Sr. Romero Robledo, donará dissapte una conferencia en la Associació de la Premsa, desenrotllant lo tema: «Decadencia del Régimen Parlamentari».

Hi ha gran curiositat pera saber lo que dirá l' orador respecte del assumpto.

—En lo Congrès, y presidits per lo Sr. Pidal, se reuniren ahir los diputats y senadors per Asturias.

S' acordá que una comissió dels mateixos visités, com ja ho han fet, als Srs. Sagasta y Capdepón pera demanarlosi se destinin algunas cantidades pera socorre als damnificats per lo terrible incendi de la montanya Turón.

Lo govern, á pesar d' estar agotat lo presupost de calamitats, concedirá alguns fondos ab dit objecte.

—Alguns caracterisats personatjes que perteneixen al partit carlista, que han sigut interrogats respecte de si 'l retrahiment de dita minoria subsistirà després d' aprobat lo tractat de pau, han contestat que 'l retrahiment será absolut sia qualsevol la discussió que s' entaulés en las Cambras.

«La Epoca», ocupantse del assumpto, diu que 'ls carlistas apelan al retrahiment perque comprenen la impossibilitat d' emplear procediments de forsa ja que en aquest cas serían fortament castigats.

—En lo nou presupost que presentarà 'l Sr. Capdepón proposa aumentar la assignació pera millorar lo servey de correus y telégrafos, en la actualitat tan deficient y tan necessitat de reformas.

—Lo Sr. Silvela ha manifestat als diputats y senadors conservadors que en vista de la gravetat de las circunstancias y de la situació en que s' trobarán las Corts al reanudar sas tascas se fa necessari adoptar en lo Parlament una actitud enérgica.

—Avuy no despatzará S. M. la Reyna ab los ministros ni ab lo president del Consell per haverhi capella pública.

Fins demá que se celebri Consell al Palau no s' reuniran los ministros, y allavors acordarán si á la tarde hi haurá Consell de ministros en la presidencia ó si s' aplassará fins lo dia següent.

Lo Sr. Sagasta diu que compta ab majoría suficiente pera governar en una y altra Cambra, encara que en lo Senat no li sobrarán molts vots.

—Avuy firmará la Reyna 'l Real decret sobre provisió de senadurias vitalicias.

Se creu que serán nombrats los Srs. Correa, Hidalgo y Abarzuza.

Respecte del Sr. Salvany no s' pot assegurar encara pue ocupi una de las senadurias.

—Londres, 14.—Segons un despaig rebut de Manila ha donat comens l' atach de Ilo-Ilo per les forsas nort americanas.

Washington, 14.—Un despaig oficial de Manila anuncia que 'l dissapte últim las tropas nort-americanas s' apoderaren de Ilo-Ilo, després de bombajar la ciutat.

Afegeix que aquesta fou incendiada.

Aixó ho atribuheixen los nort-americanos als insurrectes visayos.

Los indigenas de Ilo-Ilo oferiren seria resistencia al desembarch dels nort-americanos.

Lo despaig sobre 'l combat suposa que 'ls insurrectes tingueren pérduas de consideració y que las experimentades per los nort-americanos son insignificants.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

Pildoras de la Pell-Roja

Preparació especial de Joseph M. Font
(FARMACEUTICH)

Demaneu-les tots los que tingneu tós en cas sevol
Farmacia encara aquells que no hagin conseguit
alivi ab cap altre de tots los acreditats especi-
fichs coneguts, tota vegada que elles consi-
titheixen un preciós medicament pera
combatrela.

Preu 1 pesseta capsas

Nota: Se envian per correu certi-
ficadas sens augment de preu
als pobles ahont no hi hagi
farmacia sempre que 's
demantin duas capsas.

ARMACIA CENTRAL

ESpanyola

Pelayo, 42
Barña.

Publicacions regionalistas que s' reben en aquesta Redacció.

«La Renaixensa», diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», setmanari de Catalunya, «La Nació Catalana», Quinzenari de Catalunya, «L'Art del Pagès», quinzenari, «L'Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona, «La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich. — «La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes. — «L' Olotí», setmanari de Catalunya, de Olot. — «Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadé. — «Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona. — «La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers. — «El Vendrellen-sa», setmanari de Catalunya, del Vendrell. — «La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia). — «Euskalduna», «Euskalzale», setmanaris de Bilbao (Bizca-ya). — «El Eco del Guá alope», setmanari de Alcañiz (Aragó).

Caramelos Pectorals

DEL

Metje Salas

Modificadors de la hipersecreció de la membrana mucosa aërea, disminuïhen y fluidifican la biscositat del moeh bronquial, facilitan la expectoració, treuhen la Tos y aumentan la respiració pulmonar.

Preparació molt eficas pera combatre la Tos del Dengue, Bronquitis aguda y crónica, Asma, Enfisema pulmonar, Catarros crónich, sech y espasmódich, Coqueluche, Tos del sarmpió y ferina y finalment totas las afeccions de las vias respiratorias. Se componen d' estimulants vegetals, sense que en sa preparació s' emplehin narcótics ni medica-ments perillosos, per lo que poden ser presos sens cap temor y en cualsevol cantitat, lo mateix per los noyets que per las personas majors.

Son bon sabor, fa-sian presos fins ab avides per los noys i quins es tan difícil fer-losli pendre medicaments.

A cada capsas acompanya un prospecte.

Dipòsits en totas las provincias

Farmacia de don A. SERRA

Arrabal Santa Anna, núm 80-REUS.

Demanis en totas las Farmacias de la provincia

Preu de la capsas 6 rals

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

COM ADO FOSFATAT

SALES DE STASSFURT

COM ADOB POTASSICH

GARANTIZADAS PURAS

SOLUBLES AL CITRAT

SULFAT DE

POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC:

balx garantia del Sindicat de ventas de STASSFURT.

Lo més económic, lo més eficas, lo més durader

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/0 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A. D. OTTO MEDEM.-VALENCIA

DIPÒSIT DE FARMAS

UN Comarcal

Seció oficial

Registre civil
del dia 14 de Febrer de 1890

Manuel Abelló Pascual, de Ped y Josepha — Pas-
Jori Freixas, de Pau y Josepha. — Dolores Barceda Regá,
de Joseph y Teresa.

Pers les soldats repartists

Soldats que tingneu lloch lo dia 25 de Febrer prop vi-
nent, de las dugas cartillas figures de montment que
admanavan lo Repartist del Gran Call de Repartist, cedits
per lo dia 20 de Febrer d' establiment.
Lo producte será aplicat a benefici dels soldats que
roman de Cuba y Filipinas, ferits y malalts.
Preu del lloch: 25 centims de pessetas. — Se venen en la
Redacció de Lo SOMATENT.